

NARVA SOLDINO GÜMNAASIUMI LIHTSUSTATUD ÕPPEKAVA

I. ÜLDSÄTTED

1. Narva Soldino Gümnaasiumi lihtsustatud riiklik õppekava põhineb põhikooli lihtsustatud riiklikul õppekaval (edaspidi *lihtsustatud riiklik õppekava*), mis kehtestab põhihariduse standardi intellektipuudega õpilastele, kes nõustamiskomisjoni soovitusel ja vanema nõusolekul õpivad lihtsustatud, toimetuleku- või hooldusõppes.

2. Narva Soldino Gümnaasiumi lihtsustatud õppekava alusel toimub õppetöö abiõppele suunatud õpilastele. Selle alusel koostatakse ka individuaalõppekavad neile õpilastele, kes vajavad lihtsustatud õppe õppekava teist tüüpi koolides või kellele püstitatakse osaliselt erinevad eesmärgid ja nõuded koolis.

3. Narva Soldino Gümnaasiumi lihtsustatud õppekava aluseks on lihtsustatud riiklik õppekava. Erinevused on tingitud abiõpet vajavate õpilaste arengu iseärasustest. Õppekava moodustab üldharidusliku terviku, keskendub suuremal määral elementaarskuste ja elus iseseisva toimetuleku kujundamisele. Peamised erinevused on lihtsustatud ainekavad (suuremal määral elementaarskusi, keskendatus elus iseseisva toimetuleku oskuse omandamisele).

4. Õppekava koosneb üldosast ja ainekavadest.

Üldosas esitatakse

- õppe-, kasvatus-, sotsiaalse rehabiliteerimise, sh korrigeerimise üldeesmärgid;
- õppekorralduse põhimõtted ja tunnijaotusplaanid;
- kooli, klassi ja individuaalse õppekava koostamise alused.

Ainekavades määratletakse

- aine osa õppekavas ja lapse arengu korrigeerimisel;
- ainesisu;
- omandatavad oskused;
- õppetegevuse iseloom ja dünaamika õpingute jooksul;
- oodatavad õpitulemused.

II LIHTSUSTATUD ÕPPEKAVA STRUKTUUR

1.1. ÕPPE- JA KASVATUSEESMÄRGID

Lihtsustatud õppe põhiülesanne on suunata kerge intellektipuudega õpilase arengut ja aidata kujuneda isiksusel, kes tuleb eluga toime võimalikult iseseisvalt, teeb võimetekohast tööd, määratleb end oma rahva liikmena ja riigi kodanikuna.

Lihtsustatud õppele kohaldatakse põhikooli riiklikus õppekavas sätestatud õppe- ja kasvatusesmärgid ning pädevusi, arvestades järgmisi eesmärgid:

- 1) õpilane peab lugu iseendast, kodust ja perekonnast, suudab majandada ennast ja oma perekonda;
- 2) õpilane armastab kodumaad;
- 3) õpilane teadvustab ennast ja kaasinimesi ning nende erinevusi, oma ja teiste rahvaste kultuurilisi erinevusi;
- 4) õpilane tunneb ja järgib võimetekohaselt oigusnorme ja demokraatia põhimõtteid;
- 5) õpilane hoidub eetilistest valedest ahvatlustest ja ettepanekutest;
- 6) õpilane tunneb terveid eluviise ning puuab neid järgida;

- 7) õpilane teab loodushoiu peamisi seisukohti ja puuab tegutseda keskkonda saastes;
- 8) õpilane eesmärgistab, kavandab ja hindab oma igapäevast tegevust;
- 9) õpilane oskab tuttavates situatsioonides valida, nou kusida, otsustada ja vastutust kanda;
- 10) õpilane on valmis koostooks;
- 11) õpilane osaleb voimetele vastavas taiendusoppes;
- 12) õpilane moistab lihtsat teavet, oskab teavet hankida (sh Internetist);
- 13) õpilane valdab järgmisi elementaarskusi: vaatlemine, kuulamine ja kone moistmine, konelemine; lugemine, kirjutamine, arvutamine;
- 14) õpilane moistab too vajalikkust, valdab baasoskusi, suudab tooaja jooksul alluda toodistsipliinile, on valmis endale otsima sobivat tood;
- 15) õpilane omab kujutlust maailmast kui tervikust.

1.2. ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED

ÕPPE- JA KASVATUSTEGEVUSE PÕHIMÕTTED	Õpilane.....
2.1. Võimetekohase hariduse saamine.	saab hariduse, mille valikul on arvestatud õpilase võimete ja teiste individuaalsete iseärasustega.
2.2. Tolerantsuse kasvatamine.	on suunatud sallivusele erinevuste suhtes, kaaslase erivajaduste mõistmisele; oma võimaluste ja piirangute teadvustamisele.
2.3. Iga õpilase arengu toetamine.	kogeb õppeprotsessi käigus sobilike eripedagoogiliste meetodite kasutamist. Selle aluseks on iga lapse arengutaseme ja -võimaluste hindamine. Vajaduse korral koostatakse õpilasele individuaalne õppekava.
2.4. Õppe suunatus on praktiliste oskuste ja teadmiste omandamine.	omandab õppeprotsessi käigus igapäevases elus toimetulekuks vajalikud teadmised ja oskused, väärtushinnangud ja toimimisviisid. Lihtsustatud õppe väljundiks on praktilist tööd väärtustav ja kutseõppeks valmis olev ühiskonna liige.
2.5. Suunatus sotsiaalsete kogemuste omandamiseks.	täidab ülesandeid koostöös, eeskuju järgi, näidise põhjal ning sõnalise selgituse alusel
2.6. Konkreetsete õpilastega arvestamine õppekava rakendamisel.	saab hariduse koostöös eripedagoogiga, aineõpetajatega, lapsevanematega, kutseõppe korraldajatega, valla või linna esindajatega, vajaduse korral spetsialistidega väljastpoolt kooli.

1.2. LIHTSUSTATUD ÕPPES KUJUNDAVAD ÜLDPÄDEVUSED (klasside kaupa)

1.-2. klassid

ÕPPE JA KASVATUSE RÕHUASETUSED	ÜLDPÄDEVUSED Õpilane.....
1. Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on taju, õppetöös on eelistatud üldõpetuslik tööviis või üld- ja aineõpetuse kombineeritud variant.	tunneb end oma pere liikmena, oma klassi ja kooli õpilasena; eristab oma-võõrast-ühist.
2. Õpetuse põhitaotluseks on õpilase rolli mõistmine ja vastavate alusoskuste	hoiab korras oma koolitarbed ja välimuse, hoiab puhtust; märkab ilu; kuulab ja vastab

omandamine koostegevuse ja matkimise tasandil, õpilased omandavad elementaarse lugemis-, kirjutamis- ja arvutamisoskuse.	küsimustele.
3. Oma mina teadvustamine (MINA ise) ning MINA – MEIE suhetel.	osaleb klassi ühistegevuses; kontakteerub ühistegevuses teiste inimestega, palub abi ja osutab ise abi kaaslasele; väljendab ennast 3–4sõnaliste lihtlausetega.
4. Õppeülesannete, materjali keerukuse, abi osakaalu ja oskuse omandamiseks kuluva aja varieerumine vastavalt õpilaste individuaalsetele iseärasustele.	selgitab mõisteid <i>ööpaev</i> ja <i>aastaajad</i> ; vaatleb esemeid ja märkab nende erinevusi.
5. Põhimõtte ÕIGE – VALE, motiivi TAHAN kõrval õpitakse lähtuma ka motiivist ON VAJA.	hindab käitumisakte <i>õige/vale-</i> , <i>meeldib / ei meeldi-</i> tasandil.
6. Õpilase eneseoskuse ja käitumise õpilase rollis toetamine.	kujutab ette ja modelleerib lühitekstis kirjeldatud situatsiooni; loeb jõukohast õpitud teksti lühikeste sõnade ja/või kõnetaktide kaupa.

3.-5. klassid

ÕPPE JA KASVATUSE RÕHUASETUSED	ÜLDPÄDEVUSED Õpilane.....
1. Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on mälu, õpitegevuse kavandamise-reguleerimise arendamine.	õpib üksi, klassis ning kodus, osaleb ühistoos; kasutab tuttavaid abivahendeid õpiülesannete täitmisel.
2. Õpilase rolli ja õpioskuste kujundamine, õppimisse positiivne suhtumine.	osaleb jõukohaselt ühistegevuses, abistab kaaslast.
3. MINA/MEIE/KODUKOHT suhted.	hoiab puhtust ja korda kodus ning koolis, hoidub loodust kahjustavast käitumisest.
4. Lugemise, kirjutamise, arvutamise, tekstis orienteerumise ja tekstiloome, vaatlus- ning võrdlusoskuse omandamine.	täidab ülesandeid eeskujul, näidise ja õpitud oskuse piires verbaalse korralduse (sh kirjaliku instruksiooni) järgi.
5. Käitumise vastavus moraalnormidele.	käitub koolis ja avalikes kohtades viisakalt, tunneb ja järgib lihtsamaid kombeid; arvestab teadaolevaid motiive ja tingimusi käitumisaktide hindamisel, väljendab käitumisaktis ilmnenuid iseloomuomadusi; kirjeldab oma käitumist konfliktsituatsioonis; hoidub kaaslast kahjustavast käitumisest.
6. Õpilase ettevalmistamine edasisteks õpinguteks.	loeb jõukohast õppeteksti lühikeselt, tõlgendab õpitud teksti oma sõnadega, kujutab kirjeldatud objekte ja situatsioone ette; vormistab oma õpiülesanded nõuetekohaselt.

6.-7. klassid

ÕPPE JA KASVATUSE RÕHUASETUSED	ÜLDPÄDEVUSED Õpilane.....
1. Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on endiselt mälu, verbaalse mõtlemise arendamine.	teeb vaatluse põhjal järeldusi; kirjeldab oma praktilist ja vaimset tegevust.
2. Elementaarse teoreetilise mõtteviisi ja	täidab ühistegevuses erinevaid ülesandeid, käitub

töõharjumuste kujundamine, rollisuhtlemise teadvustamine.	vastavalt rollile.
3. MINA/MEIE/KODUKOHT –suhted Eestiga.	teab inimtegevuse mõju loodusele, hoidub loodust kahjustamast.
4. Ladusa lugemisoskuse omandamine, kirjalike lühitekstide koostamine, tööõpetuse osakaalu suurenemine.	loeb ladusalt, hangib informatsiooni oma teadmiste vastavast tekstist; loeb lihtsat plaani, kaarti, tabelit.
5. Suhtlusprobleemide lahendamine ja viisakas käitumine.	lahendab konflikte rahumeelselt; selgitab rahulikult oma seisukohta kaaslastele; kirjeldab oma käitumist, hindab seda ja vajaduse korral korrigeerib.
6. Uute praktilise ja vaimse töö oskuste kujundamine.	mõistab töö vajalikkust; kasutab õpioskusi ja tuttavaid abivahendeid; oskab märgata oma õpiraskusi, küsib raskuste puhul abi ja kasutab seda.

8.-9. klassid

ÕPPE JA KASVATUSE RÕHUASETUSED	ÜLDPÄDEVUSED Õpilane.....
1. Õpilaste juhtivaks tunnetusprotsessiks on endiselt mälu verbaalse mõtlemise osakaalu suurenemisel.	kasutab jõukohaseid teabevahendeid, teeb märkmeid (konspekteerib), koostab tarbekirja; mõistab igapäevaelus ilmnevaid inimese ja keskkonna seoseid.
2. Sotsialiseerumine ühiskonnas: elu perekonnas, töö tegemine, õppimine.	suhtleb vastavalt olukorrale, arvestab partneriga; järgib ühiselu reegleid kodus, koolis ja väljaspool kooli; mõistab ülesannete õige tõlgendamise ning enesekontrolli tähtsust, kasutab omandatud töövotteid.
3. MINA/MEIE/EESTI –suhted Maailmaga.	tunnetab end oma rahvuse liikmena ja Eesti kodanikuna.
4. Tolerantse kodaniku kasvatamine.	teab nimetada oma peamisi õigusi ja kohustusi, oskab seista oma õiguste eest, lahendab konflikte seadusi ning moraalinorme arvestades.
5. Õpilase sotsialiseerumise ja toimetulekuoskuse toetamine, väärtushinnangute kujundamine.	lahendab lihtsamad eriolukorrad, astub vastu ebasoovitavatele ahvatlustele ning eetiliselt või õiguslikult valedele ettepanekutele; hindab õigesti oma võimeid ning kujutab ette oma toimetulekut elus; väärtustab praktilist tööd ja on omandanud valmisoleku kutseõppeks.

1.4.ÕPPEKORRALDUS

1.4.1.Õppe ja kasvatus korraldus määratakse kooli õppekavas, lähtudes riiklikus õppekavas esitatud nõuetest ja ülesannetest.

1.4.2 Õpilasele koostatatakse individuaalne õppekava, milles esitatakse vähendatud või ka kõrgendatud nõuded õpitulemustele. Sellisel juhul kohaldatakse taotletavate õpitulemustena õpilasele koostatud individuaalses õppekavas sätestatud õpitulemusi ning sellest tulenevalt ei ole vajalik „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse“ § 18 lõikes 4 sätestatud nõustamiskomisjoni soovitus õpitulemuste vähendamiseks.

1.4.3. Lihtsustatud õpet korraldatakse õppeainete kaupa, rakendades õppeainete lõimimise põhimõtet. Õpe võib olla korraldatud mitmel viisil: kõiki õppeaineid õpitakse kogu õppeaasta vältel, erinevate õppeainete õpetamine toimub teatud ajal õppeaastas, üldõpetuslik õpe, mille puhul keskendutakse teatud teemadele, eristamata tavapäraseid ainetunde.

1.4.4.Õppe ja kasvatus ajakasutus, (sh projekt-, õues- ja muuseumiõppeks ning ekskursioonideks ja õppekäikudeks vajalik aeg) määratakse kooli õppekavas, arvestades „Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduses“ sätestatud nõudeid õppeaasta pikkusele, õpilase suurima nädalakoormuse piiranguid ning punktis 1.4.6 toodud tunnijaotusplaani.

1.4.5.Õppeained jagunevad kohustuslikeks õppeaineteks ja valikõppeaineteks. Valikõppeainetele ja valitud tööõpetuse suunale koostab kool ainekavad.

1.4.6.Tunnijaotusplaani

Õppeained / Klassid	Õppetundide arv nädalas									
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
vene keel	7	9	8	8	7	6	6	6	6	
eesti keel teise keelena			2	2	2	2	2	2	2	
võõrkeel										
matemaatika	5	5	5	5	5	5	4	5	5	
loodusõpetus	1	1	2	2	2	4	4	4	4	
ajalugu						1	2	2	1	
inimeseõpetus	1	1	1	2	2	2	2	2	1	
muusikaõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
kunstiõpetus	1	1	1	1	1	1	1	1	1	
kehaline kasvatus	2	3	3	2	2	2	2	2	2	
tööõpetus	2	2	2	2	4	4	4	5	7	
valikõppeained					2	2	2	2	2	
nädalakoormus	20	23	25	25	28	30	30	32	32	

1.4.7.Põhikooli lihtsustatud õppekava järgi kooliastmed on:

- 1) I kooliaste – 1.– 2. klass ja 3. –5. klass
- 2) II kooliaste – 6. – 7. klass ja 8. –9. klass

Narva Soldino Gümnaasiumis lihtsustatud õppekava järgi õpetatakse eesti keelt kui teist keelt alates kolmandast klassist. Lisaks keeletundidele on soovitatav õpetada eesti keelt teise keelena lõimituna teiste õppeainetega – st toimub praktiline kõnearendus (õppetöö valdavalt eesti keeles) näiteks kunsti-, tööõpetuse ja kehalise kasvatuse tundides.

1.4.8.Narva Soldino Gümnaasiumis lihtsustatud õppekava järgi ei õpeta võõrkeelt.

1.4.9.Lihtsustatud õppel olevatele õpilastele võib kohaldada punktis 1.4.6 toodud tunnijaotusplaanist erinevat tunnijaotusplaani (sealhulgas liita ja ümber kujundada õppeaineid), välja arvatud tööõpetuse osas. Sealjuures tuleb tagada õpilastele võimalused lisaga kehtestatud lihtsustatud õppe õpitulemuste saavutamiseks järgmiselt:

- 1) 1.–2. klassi õpitulemused hiljemalt 2. klassi lõpuks;
- 2) 3.–5. klassi õpitulemused hiljemalt 5. klassi lõpuks;
- 3) 6.–7. klassi õpitulemused 7. klassi lõpuks;
- 4) 8.–9. klassi õpitulemused põhikooli lõpuks.

1.4.10.Väikeklassis võib kooli õppekavas muuta tunnijaotusplaani, näha ette vähendatud või asendatud õpitulemused sätestatud taotletavate õpitulemustega ja vähendatud õppekoormuse, kuid mitte alla 20 õppetunni õppenädalas.

1.4.11.Mittestatsionaarses õppes ei kuulu kehaline kasvatus kohustuslike õppeainete hulka. Kehalise kasvatuse tunnid korraldatakse alates 4. klassist poistele ja tüdrukutele eraldi.

1.4.12. Läbivad teemad Narva Soldino Gümnaasiumi lihtsustatud õppekavas õpetatakse vastavalt Narva Soldino Gümnaasiumi põhikooli õppekava.

6. HINDAMINE

Lihtsustatud õppes kohaldatakse hindamisel Narva Soldino Gümnaasiumi õppekavas hindamise kohta sätestatud.